

Autor/autorka

Emilia Helik

1. Etap edukacyjny i klasa

- szkoła ponadpodstawowa - liceum - klasa I

2. Przedmiot

- język polski

3. Temat zajęć:

W świecie mitów. Pojęcie toposu, archetypu i związku frazeologicznego.

4. Czas trwania zajęć

45 minut

5. Uzasadnienie wyboru tematu

Ważna jest znajomość kultury antycznej, ponieważ wywarła ona ogromny wpływ na inne epoki m.in. renesans, romantyzm, współczesność. Jest również źródłem, do którego odwołuje się kultura polska. Do niej nawiązują twórcy w różnych tekstach kultury. Młodzi ludzie są odpowiedzialni za tradycję i kulturę swojego narodu, powinni oni wiedzieć, że korzenie jej sięgają właśnie czasów antycznych. Podczas lekcji uczniowie nie tylko przypominają sobie i utrwalają dotychczasową wiedzę i umiejętności zdobyte w szkole podstawowej, ale także wprowadzane są nowe treści dotyczące epoki, wskazane w podstawie programowej kształcenia ogólnego szkoły ponadpodstawowej. Wszyscy powinniśmy budować poczucie pewnej wspólnoty kulturowej.

6. Uzasadnienie zastosowania technologii

Zastosowanie nowoczesnych technologii sprzyja aktywizacji uczniów. Uczniowie przestają być biernym odbiorcą przekazywanej przez nauczyciela wiedzy. Mogą aktywnie uczestniczyć w procesie nauczania oraz doskonalić umiejętność korzystania z różnych narzędzi multimedialnych. Dzięki temu lekcja języka polskiego staje się bardziej atrakcyjna, a nowe treści są szybciej i łatwiej przyswajane przez uczniów.

7. Cel ogólny zajęć

- kształtowanie kompetencji kluczowych (K1, K4, K5, K8);
- uświadomienie uczniom, że kultura antyku ma ogromny wpływ na inne kultury, w tym m.in. na polską;
- zbudowanie podstawy ciekawości i otwarcia na kulturę antyku;
- odpowiedzialność za tradycję kulturową i jej podtrzymywanie;
- kształtuje postawę odpowiedzialności za własny rozwój,

8. Cele szczegółowe zajęć

1. rozwijanie umiejętności pracy w grupie;
2. • uczeń zna mity greckie;
3. • upowszechnienie i pogłębienie wiedzy o antyku;
4. • posługiwanie się narzędziami TIK
5. • zapoznanie uczniów z różnymi i nowymi tekstami kultury m. in. z wierszem, reprodukcją obrazów, tekstem epickim
6. uczeń potrafi wskazać archetypy, toposy w mitach

7. potrafi wyjaśnić związki frazeologiczne w mitach

9. Metody i formy pracy

ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem TIK, praca z tekstem kultury, pogadanka heurystyczna
praca w grupie, zespołowa, indywidualna

10. Środki dydaktyczne

<https://view.genial.ly/5fb752169e845a12b6ecc25c/presentation-kultura-antyczna-w-wybranych-tekstach-kultury>

<https://www.youtube.com/watch?v=FvjKirHjlls>,

<https://zpe.gov.pl/b/bohaterowie-mitologii-greckiej-jako-archetypy-ludzkich-postaw-i-zachowan/PMt444jVH>

<https://www.slideshare.net/janekjk/swiat-w-mitachprezentacjaautorstwaperuszczuk>,

11. Wymagania w zakresie technologii

sprawne łącze internetowe,
komputer/laptop/telefon komórkowy

12. Przebieg zajęć

Czynności wstępne i organizacyjne

Powitanie uczniów.

Sprawdzenie listy obecności. Zapisanie na tablicy celów lekcji.

Sprawdzenie pracy domowej zadanej na poprzedniej lekcji.

Aktywność nr 1

Temat:

W kregu mitów

Czas trwania

10 minut

Opis aktywności

Podanie informacji o antyku i klasycyzmie. Antyk, to starożytny świat Grecji i Rzymu - kultury rozwijającej się na basenie Morza Śródziemnego. Pod tym terminem ukryta jest również historia innych kultur (Babilonia i Egipt) oraz przestrzeń czasową Biblii. To epoka najdawniejsza, najdłuższa (VIII – IV/V w. p. n. e.)

Nauczyciel pyta klasę o to jak rozumieją pojęcie mit, mitologia. Ich wypowiedzi uzupełnia dodatkowymi informacjami. Mity powstały jako wynik zainteresowania starożytnych Greków człowiekiem i jego problemami. Nawet jeśli mity opowiadały o bogach, to pod ich postaciami kryją się postawy, uczucia, wzorce ludzkich postaw i zachowań. Oczywiście mity nie wyrażają treści w sposób dosłowny. Owa treść przekazywana jest za pomocą umownych znaków, motywów, archetypów, do których zaliczamy metaforę, alegorię i symbol.

Aktywność nr 2

Temat

Świat w mitach

Czas trwania

15 minut

Opis aktywności

Nauczyciel w oparciu o informacje jakie przedstawili uczniowie dyktuje uczniom funkcje mitów:

1) poznawcze (wyjaśnienie niezrozumiałych zjawisk przyrody, np. pory roku, Demeter Kora)

2) światopoglądowe (jako podstawa wierzeń religijnych – starożytna eschatologia)

3) sakralne (wzorce rytualnych obrzędów, nakazywanie jak czcić bogów)

<https://www.slideshare.net/janekjk/swiat-w-mitachprezentacjaautorstwaperuszczyk>

- Jakich sfer dotyczą?

- Jaki jest ich przekaz?

- Podajcie przykłady znanych mitów.

Uczniowie przedstawiają treść mitów - Mit o Prometeuszu, Mit o Syzyfie, Mit o Orfeuszu i Eurydyce, Mit o Tezeuszu i Ariadnie, Mit o Syzyfie.

Następnie uczniowie analizują wybrane mity pod kątem archetypu oraz toposu.

Aktywność nr 3

Temat

Archetyp i topos w mitach

Czas trwania

15 minut

Opis aktywności

Nauczyciel wyjaśnia znaczenie toposu i archetypu, następnie uczniowie oglądają prezentację związaną z wypowiedzią o archetypach w mitach przez Carla Junga

<https://www.bing.com/videos/search?q=archetypy+w+mitach+yout&docid=607988372225085643&mid=8D035A51B>

Uczniowie podają motywy pojawiające się w mitach

<https://zpe.gov.pl/b/bohaterowie-mitologii-greckiej-jako-archetypy-ludzkich-postaw-i-zachowan/PMt444jVH>

<https://www.youtube.com/watch?v=FvjKirHjlls>

<https://www.bing.com/search?q=https%3A%2F%2Fwww.youtube.com%2Fwatch%3Fv%3DFvjKirHjlls&form=ANNH01&>

Po przedstawieniu archetypów oraz motywów, które pojawiają się w mitach, uczniowie przechodzą do wyjaśnienia znaczenia związków frazeologicznych. Rysują tabelkę, w której wraz z nauczycielem próbują wyjaśnić znaczenie dzisiejsze związków frazeologicznych w mitach.

<https://zpe.gov.pl/b/zwiazki-frazeologiczne---czyli-w-jaki-sposob-mity-funkcjonuja-we-wspolczesnym-jezyku-polskim/PXjtLdMqB>

Aktywność nr 4

Temat

Podsumowanie wiadomości na temat mitów i ich funkcjonowania we współczesnej kulturze

Czas trwania

5 minut

Opis aktywności

Uczniowie odpowiadają na pytania:

Czego dowiedziałeś się na dzisiejszej lekcji?

Jak rozumiesz funkcjonowanie mitów we współczesnym świecie?

źródło zapożyczone : <https://padlet.com/krynskabeata014/88qlhleisjc81aa>

Podsumowanie lekcji

Nauczyciel podaje pracę domową.

Wyjaśnij związki frazeologiczne:

13. Sposób ewaluacji zajęć

[Ankieta podsumowująca IC](#)

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc0xKarzoX-dzcCwFPwchfW2EDRSwroEqNFx8ZgurbB6ntJzw/viewform>

14. Licencja

CC0 1.0 Universal - Przekazanie do Domeny Publicznej. [Przejdź do opisu licencji](#)

15. Wskazówki dla innych nauczycieli korzystających z tego scenariusza

16. Materiały pomocnicze

[związki frazeologiczne.pdf](#)

17. Scenariusz dotyczy Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej: Tak

18. Forma prowadzenia zajęć: dowolna

